

Ejendomsdriften, saaledes at den maaske igen kunde faa Overvægten over Nydelsesdriften. Jeg taler nu her om Tyende og Fagforeninger og Svende, fordi det er der, Staten nærmest skal træde til, men det følger af sig selv, at naar jeg taler om Ejendomsdriften og Nydelsesdriften, tænker jeg ikke blot paa Tyende, Svende og Lærlinge, men saa tænker jeg ogsaa helt op i Samfundet, thi der er vist ikke saa farlig mange, der ikke kunne tage lidt i deres egen Barm i saa Henseende.

Der har været nogle ærede Medlemmer her, som have været saa uhyre ivrige efter at faa Skat. Det plejer ellers ikke at være noget, Folk ere saa hidsige efter. Der var endogsaa et æret Medlem, som udtrykte sig saaledes, at vi kunde faa nye Skatter til mange Millioner. Jeg tror nu ikke, det vil komme til at gaa saa let. Der var et andet æret Medlem, det ærede Medlem for Præstø Amts 2den Valgkreds (Stauning), som talte om, at vi skulde tage Skatten der, hvor Millionerne vare. Desværre tror jeg nu ikke, at det er saa farlig mange Steder her i Landet. Jeg har ikke noget imod, at vi skulle tage Skatten der, hvor Millionerne ere, eller hvor de store Indtægter ere. Men jeg tror dog, at naar vi skulle til at overveje Skatteforholdene — og det slippe vi ikke for —, skulle vi dog tænke paa, om vi ikke skulle have en Værdistigningsskat under en stilfærdig Form. Der er jo mangfoldige Jorder, der ved Samfundets Udvikling i forholdsvis kort Tid have bragt deres Ejer en ret betydelig Indtægt, og der vilde ikke være noget galt i, jeg tror nok, der vilde være noget meget rigtigt deri, om Samfundet søgte at faa noget af de Værdier, som det selv har skabt. Jeg er ikke nogen Tilhænger af *single tax*; nogen Enkeltkat, jeg tror ikke, at en saadan i gamle Samfund kan afløse alle andre. Men sammen med andre tror jeg, at den kan have nogen Værdi.

Endelig vil jeg gerne slutte med et Par Bemærkninger af national Art. Jeg skal med den ærede Formands Tilladelse oplæse et Par Ytringer, der stod i „Social-Demokraten“ den 25. Juli i Anledning af Istedfesten: „Ulykken i 1864 var selvfor-skyldt. Danmark havde misregeret Landet, den danske Soldat var fejt, Dansker-nes Regering mellem 1848 og 1864 var lig Preussernes efter 1864“. Det er en Ud-talelse, som jeg i høj Grad beklager, dels fordi den kommer fra en Sindsstemning, som jeg ikke ønsker skulde være til Stede hos det Parti, som dette Blad er Organ og

Tolk for, og endnu mere, fordi det er en saa inderlig fordrejet Historie, og fordi det bidrager til at give dem Vaaben, som i alt Fald nu ere dem, der regere i de Landsdele, der her er Tale om. Jeg skal ikke komme ind paa Historien og oprede hele dette Forhold, det tillader Tiden ikke, men jeg skal tillade mig at citere en preussisk Historieskriver, som man vel ikke vil mistænke for at være partisk for Danmark, Professor Hans Delbrück. Da han skal til at omtale det danske Regimente i de 3 Hertugdømmer i Tiden mellem 1848 og 1864, skriver han: „Naar man kommer til den slesvig-holstenske Krig og skal skildre Danskernes Misregering mod den forraadte Broderstamme, saa glipper Røsten, og Ordet dør paa Tungen, thi den pinlige Sandhed lægger sig imellem“. Man kan høre paa disse Ord, at Professor Hans Delbrück har haft den inderligste Lyst til at give en Skildring af det Misregiment, som Danskerne havde ført overfor den forraadte Broderstamme fra 1848 til 1864, og naar han ikke gør det, er det ikke, fordi Sindet mangler eller Lysten ikke er dertil, men fordi den pinlige Sandhed lægger sig imellem, og han føler, at den pinlige Sandhed er den, at den danske Regering ikke har været et Misregiment, men en Regering, der søgte at dele Sol og Vind nogenlunde lige mellem de to Nationaliteter. Jeg tror, at det er et Vidnesbyrd, som ogsaa Socialdemokraterne ville erkende ikke er partisk, og det forekommer mig, at naar en tysk Historiker taler saaledes om den danske Regering mellem 1848 og 1864, er det pinligt for os her at se, at et saa stort Blad, som „Social-Demokraten“ er, og som repræsenterer en saa stor Del af det danske Folk, kan udtrykke sig paa den nævnte Maade i Anledning af Istedfesten. Jeg vilde ønske, at de Bemærkninger, der fremkom senere i Bladet, og hvor der blev slaaet en lille Smule af, maatte faa en Fortsættelse, saaledes at der inden længe maatte blive en mere national Tankegang indenfor Socialdemokratiet, end den omtalte Ytring i „Social-Demokraten“ af 25. Juli tyder paa.

Endnu vil jeg gerne gøre et Par Bemærkninger paa et andet Omraade, som jeg nærmer mig med stor Varsomhed, fordi jeg godt føler, at det er vanskeligt at tale om det her. Jeg vilde gerne spørge — det var vel egentlig den højtærede Udenrigsminister, jeg skulde henvende denne Bemærkning til —, om den danske Regering staar helt afmægtig overfor de